

*Jornades per
la Interacció entre
Cultures 2023*

*Càritas Diocesana de Barcelona
Secretariat Diocesà de
Pastoral amb Migrants*

Construint un nou nosaltres

Salvador Busquets i Vila, director de Càritas Diocesana de Barcelona
Joan Cabot i Barbany, director del Secretariat Diocesà de Pastoral amb Migrants

L'Església diocesana celebrarà durant els mesos de gener i febrer de 2023 unes **Jornades per la interacció entre cultures**, que vol ser una oportunitat per trobar-nos, conèixer-nos i enriquir-nos amb la diversitat de totes les persones que la formem i de tots aquells que hi vulguin participar.

El papa Francesc, en els missatges de les dues darreres Jornades Mundials del Migrant i del Refugiat, ens ofería dos títols que inspiren la convocatòria d'aquestes Jornades: «Cap a un nosaltres cada cop més gran» i «Construir el futur amb els migrants i els refugiats». «**Construint un nou nosaltres**» serà el lema sota el qual diverses activitats celebrades durant un període aproximat d'un mes, volen convidar-nos a promoure i a fer experiències d'interculturalitat.

Ens trobem en el temps del Sínode sobre la sinodalitat, i la reflexió que anem fent qüestiona la nostra manera d'actuar i d'organitzar-nos, les nostres inèrcies, la rigidesa i manca d'obertura d'algunes estructures a les nostres comunitats, i el poc acolliment que sovint troben les persones que truquen a la nostra porta. Ens sentim empesos a caminar junts i a cercar dinàmiques de treball inclusives que permetin que tots aquells que formem l'Església, siguin quins siguin el nostre origen i els nostres referents culturals, ens sentim integrats en una única comunitat que necessàriament ha d'anar renovant la seva identitat.

Som lluny de l'Església i de la societat que voldríem. Sabem que molts ciutadans viuen situacions de discriminació i d'exclusió endèmiques que considerem intolerables des del respecte als drets humans fonamentals i des de la pretesa pertinença a una societat democràtica. Però també veiem com van naixent iniciatives que ens fan mirar cap al futur amb esperança. Sense anar més lluny, durant els darrers mesos una Iniciativa Legislativa Popular ha aconseguit 700.000 firmes a tot l'estat espanyol per demanar una regularització extraordinària de persones migrants.

Us convidem a participar i a gaudir d'aquestes **Jornades per la interacció entre cultures de l'Església de Barcelona**. La d'enguany és una primera convocatòria que possiblement tindrà déficits i mancances, però s'està preparant amb molta il·lusió i voldríem que es consolidés com una proposta transversal que afecti tots els àmbits de l'acció pastoral diocesana. Trobareu informació en el cartell que acompanya aquesta carta i també als mitjans de comunicació diocesans i de les entitats que organitzaran els diversos actes.

Us hi esperem!

GEN-FEB 2023

Construint **un nou**

**nos
altres**

Jornades per la
interacció entre cultures
de l'Església de Barcelona

Consulta totes
les activitats
de les Jornades
en aquest QR

Càritas Diocesana de Barcelona
Secretariat Diocesà de
Pastoral amb Migrants

Jornades per
la Interacció entre
Cultures 2023

De què parlem quan parlem d'interculturalitat?

Omaira Beltrán Sánchez, tècnica en intervenció intercultural de Càritas Diocesana de Barcelona

Parlar sobre la perspectiva d'interculturalitat va més enllà de citar un model que ens convida a respectar els drets culturals, socials i econòmics d'una societat que ha esdevingut diversa. També és molt més que escenificar la riquesa cultural apel·lant a representacions folklòriques com l'única, o més evident, acció per reconèixer la diversitat cultural.

Quins són els principis que treballen aquesta perspectiva, que té com a objectiu motivar la interacció entre cultures diferents i diverses on totes, menys una, solen ser fruit de la immigració i que conviuen en un mateix territori?

El primer principi que aporta la interculturalitat és el d'igualtat de drets, deures i oportunitats amb un compromís amb la no discriminació i l'equitat. A Càritas, això vol dir garantir l'accés als drets i al conjunt de serveis, equipaments i programes de l'entitat, i també atendre, amb accions puntuals, les situacions on es poden donar bretxes d'accés entre la ciutadania. A més també es potencien espais de denúncia i incidència política per lluitar contra qualsevol mena de discriminació, com ara la xenofòbia o el racisme.

El segon principi és el reconeixement de la diversitat com un aspecte estructural de la societat que cal tenir present i valorar positivament. Una diversitat que es fonamenta en raons d'origen, com pot ser en el cas de la població migrant o refugiada, però també en raons de pertinència ètnica, com pot ser el cas de la població gitana. El reconeixement de la diversitat comporta respectar que existeixen moltes maneres de mirar, sentir i explicar la realitat, i que aquesta diversitat ha d'estar present i ser visible en tots els àmbits de la nostra societat.

El tercer principi és la interacció positiva, la participació i la promoció del diàleg intercultural. No es tracta de facilitar relacions interculturals des d'una perspectiva simplificada o superficial. La interacció en si mateixa pot ser positiva o negativa i pot estar basada en una perspectiva assimilacionista i en un context molt marcat per les desigualtats i els desequilibris de poder. Tanmateix, la interculturalitat pretén evitar els processos segregadors, tant físics com mentals, afectats per les desigualtats, el desconeixement i els prejudicis que fomenten la dicotomia del «nosaltres vs. ells». Per superar aquesta mirada és necessari generar vincles a partir d'interessos i necessitats compartides i sentits de pertinença compartits, però des del reconeixement de les diferències.

Una de les moltes activitats que aposten per la interculturalitat a l'Espai Polivalent de l'Hospitalet de Càritas

Com estem treballant la interculturalitat a Càritas Barcelona?

Des d'abril del 2021, i a través del Programa de Migració de Càritas Barcelona, s'ha introduït una nova responsabilitat que té com a objectiu coordinar, acompanyar i assessorar els projectes i els equips de Càritas, vetllant perquè els projectes i les accions que es duiguin a terme tinguin en compte la perspectiva intercultural.

Un dels projectes que ha esdevingut exemple d'aquesta interculturalitat és el dels **Espais Polivalents**. Aquests espais es caracteritzen per promoure els tres principis abans esmentats. Treballen per generar consciència de participació, col·laborant amb el teixit associatiu que envolta l'espai polivalent, connectant amb les xarxes comunitàries dels barris i amb aquelles entitats que cobreixen necessitats similars, afavorint així que es pugui donar resposta a les necessitats canviants de les diferents realitats socials de cada zona pastoral.

En aquesta línia s'han desenvolupat accions com la Setmana Cultural al Polivalent de Badalona, on durant una setmana es van dur a terme tres activitats, dissenyades per les persones participants del Polivalent, on la diversitat de llengües, l'aprenentatge del català,

els plats típics i els balls folklòrics es van convertir en elements unificadors en un espai que sovint crea un ambient relacional i on les persones participants es troben com a casa. Accions similars s'han donat de manera natural als Espais Polivalents de l'Hospitalet i de Singuerlín, a Santa Coloma de Gramenet, llocs que van ser l'escenari de la celebració de l'iftar, o el final del Ramadà, entre d'altres.

També han sorgit iniciatives com les organitzades per les parròquies de Sant Joaquim, Sant Jaume i Càritas Arxiprestal de Santa Coloma de Gramenet. És el cas d'un Cinefòrum Intercultural, que des del mes d'octubre del 2021 i fins al juny del 2022 ha programat la projecció de vuit pel·lícules amb temàtiques relacionades amb la necessitat del diàleg entre les diverses cultures. Al final de cada projecció es va realitzar un col·loqui amb una reflexió sobre el missatge intercultural dels films i la seva aplicació a la nostra vida.

Hi ha un munt d'activitats més que han incorporat els tres principis de la perspectiva intercultural per construir un «nosaltres» més gran i que treballarem a les Jornades per la interacció entre les cultures, que durant el mes de gener i febrer del 2023 podrem gaudir a les diverses parròquies i als espais de Càritas de la Diòcesi de Barcelona.

Jornades per la Interacció entre Cultures 2023

Càritas Diocesana de Barcelona Secretariat Diocesà de Pastoral amb Migrants

«Avui dia les religions són contraculturals»

Text i fotografia: **Jordi Julià Sala-Bellsollé**

Alicia Guidonet a l'Espai Interreligiós de la Fundació Migra Studium

L'Espai Interreligiós és una iniciativa promoguda per la Fundació Migra Studium de la Companyia de Jesús. L'objectiu d'aquest espai és oferir recursos i coneixements educatius sobre diversitat

cultural i religiosa. Les seves activitats s'adrecen a grups d'infants i joves, però també a adults moguts a reflexionar sobre les dimensions espiritual, religiosa i dialògica de les religions.

De la mà d'Alicia Guidonet, coordinadora del projecte i doctora en Antropologia Social i Cultural, coneixem els objectius que es volen promoure amb aquesta iniciativa i ens preguntem sobre el grau de coneixement (o desconeixement) de la ciutadania vers la pluralitat religiosa.

«Oferim una experiència molt sensorial i tangible, i ho fem per mitjà d'elements físics de diferents religions o bé d'expressions de la recerca interior, espiritual i religiosa», explica Guidonet. Hi trobem, per exemple, un mapamundi interactiu on visualitzem la distribució d'algunes de les religions presents al món. Un mapa de Barcelona, que permet conèixer com els llocs de culte de les religions es distribueixen pels districtes de la ciutat. Així mateix, també es fomenta l'aproximació a la pluralitat religiosa a

partir d'objectes de culte, peces de roba, de sis altars que ajuden a reflexionar sobre la litúrgia o d'una línia de la vida de cada religió que relacionem amb els diferents ritus de pas (naixement, entrada a la comunitat, elecció de vida i mort), entre molts d'altres.

Guidonet apunta que totes les religions tenen elements que les estereotipen i que per això és important que infants i joves en siguin conscients. «En la societat occidental el budisme, per exemple, aglutina estereotips positius. En canvi, l'Islam en recull alguns que en fomenten una percepció negativa», explica. Per aquest motiu, **l'espai promou tallers per trencar les concepcions preestablertes i fer entendre que les creences religioses sempre contenen elements positius.**

La coordinadora de l'espai apunta que els infants i joves, però també els adults, ens movem en una societat que promou el soroll i la immediatesa, i que precisament les religions són el contrari de tot això. **«Avui dia les religions són contraculturals.** L'escolta, la gratuïtat o la saviesa són imprescindibles en la concepció de les religions, i considero que caldria que aquests elements es fessin més presents en la societat».

Un cafè en companyia

Text i fotografia: **Neus Alòs**

Quan s'arriba a una nova ciutat com Barcelona, es fa difícil conèixer-la sense algú que et guii. És per això que, un cop per setmana, el projecte «Mirem endavant» de Càritas a la Parròquia del Bon Pastor acull persones novingudes que necessiten relacionar-se amb veïns del barri i descobrir l'entorn en el qual viuen. Iniciat l'any 2018, el projecte **va sorgir d'una preocupació per part dels voluntaris i voluntàries, que coneixien a les persones ateses durant una primera visita i no les tornaven a veure.** Amb aquestes trobades setmanals poden conèixer les persones durant un període més llarg i estable, proporcionant una ajuda essencial: la companyia. **«Aquí venim a menjar i a riure. També a plorar, si ho necessitem», diuen.**

Les persones participants comparteixen un cafè o un esmorzar, expliquen les seves vivències i fan visites al barri

Trobada setmanal del projecte «Mirem endavant», a la Parròquia del Bon Pastor

per conèixer l'entorn i fomentar el sentiment de pertinença. La majoria defineixen el projecte com una «família» formada per gent de tot el món, però que per diferents circumstàncies han fet el pas de venir a viure a Barcelona, concretament al barri del Bon Pastor. **«No només oferim acompanya-**

ment als novinguts, sinó que aprenem els uns dels altres. Cada dia descobrim una cosa nova, i això ens enriqueix a tots per igual», afirma una de les voluntàries.

Un dels participants és l'Anthony. Assisteix a la Parròquia del Bon Pastor cada setmana i és el primer a servir

l'esmorzar i desparar taula. **«No té papers, no entén gaire l'idioma, però sempre té els ulls plens d'esperança»,** diu la Marina, voluntària. «És una persona que es comunica amb accions. Li agrada venir perquè se sent acompanyat, i malgrat la barrera idiomàtica, ens entenem per mitjà de la confiança, l'estima i l'acollida».

Una altra participant és la Carolina, que acaba d'arribar de Colòmbia. «No només vaig arribar sola, em sentia sola. En aquest espai de Càritas **hi he trobat una família», afirma emocionada.**

Projectes com «Mirem endavant» són més necessaris que mai, i calen més espais de relació a la ciutat per a aquelles persones que no tenen una mà que les guii. **Un acte tan senzill com trobar-se un cop a la setmana, prendre un cafè i parlar, significa molt més del que sembla.**

Càritas Diocesana de Barcelona Secretariat Diocesà de Pastoral amb Migrants

Jornades per la Interacció entre Cultures 2023

Per saber-ne més...

Guies i lectures recomanades sobre la perspectiva intercultural *

- Guia pràctica per a l'agent antirumors: Com combatre els rumors i estereotips sobre la diversitat cultural a Barcelona (Ajuntament de Barcelona).
- Una país lliure de rumors: com ho fem? (Generalitat de Catalunya).
- Guia per incorporar la perspectiva intercultural a la Taula del Tercer Sector (Taula del Tercer Sector).
- Una guia per incorporar la perspectiva intercultural a la comunicació (Ajuntament de Barcelona).
- 10 criteris para la creación de narrativas alternativas eficaces sobre la diversidad (Ajuntament de Barcelona).
- Decàleg de criteris per a la territorialització de la interculturalitat (Ajuntament de Barcelona).
- Guia antirumores en el àmbit educatiu (Ajuntament de Barcelona).
- Benvingudes a l'escola... Intercultural? (Ajuntament de Barcelona).
- Guia d'assessorament: Com incorporar la perspectiva intercultural per associacions (Ajuntament de Barcelona).

* Tots els continguts els podeu trobar fent una cerca a internet, per mitjà del cercador Google.

AGENDA «CONSTRUÏNT UN NOU NOSALTRES». Jornades per la interacció entre cultures de l'Església de Barcelona

ACTIVITAT / ORGANITZADOR	DESCRIPCIÓ	DATA	HORARI	LLOC DE CELEBRACIÓ
Cinefòrum / Càritas Diocesana de Barcelona	Visionat de la pel·lícula infantil <i>Kiriku y las bestias salvajes</i> , amb col·loqui posterior	11/01/2023	10:00 - 11:30	Espai Polivalent Sant Miquel (Passatge Sant Miquel, 2 - 08924 Santa Coloma de Gramenet)
Sinulog / Arxiprestat Rambla-Poble-sec	Celebració de la festa de l'Infant Sant de Cebú, tradicional a Filipines	15/01/2023	17:00	Sant Agustí (Plaça de Sant Agustí, 2 - 08001 Barcelona)
Visita a l'Espai Interreligiós / Migra Studium	Visita guiada a l'espai interreligiós de la Fundació Migra Studium, a càrrec d'Àlicia Guidonet	17/01/2023	16:30	Fundació Migra Studium (Carrer del Palau, 3 - 08002 Barcelona)
Conferència sobre Interculturalitat a l'Àfrica / Col·lectiu de Capellans Africans	«L'Hospitalitat a les tradicions africanes»	18/01/2023	16:00 - 17:30	Cristianisme i Justícia (Carrer de Roger de Llúria, 13 - 08010 Barcelona)
Cinefòrum / Càritas Diocesana de Barcelona	Visionat de la pel·lícula <i>Los invisibles</i> , amb col·loqui posterior	20/01/2023	11:00 - 14:00	Espai Polivalent Escola Oberta de l'Hospitalet (Carrer Floridablanca, 39 - 08906 l'Hospitalet de Llobregat)
Teatre <i>Mustafà és al replà</i> / Càritas Diocesana de Barcelona	Teatre social a càrrec de la Companyia Forn de teatre Pa'tothom	24/01/2023	18:15 - 19:30	Parròquia de Sant Pau del Camp (Carrer de Sant Pau, 99 - 08001 Barcelona)
Taula rodona sobre Interculturalitat a l'Àfrica / Col·lectiu de Capellans Africans	Diàleg interreligiós: Pluralisme religiós a l'Àfrica; Convivència intercultural: Projecte Hospitalitat	25/01/2023	16:00 - 17:30	Cristianisme i Justícia (Carrer de Roger de Llúria, 13 - 08010 Barcelona)
Taula d'Hostilitat / Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Migrants	Taula rodona: «Una hostilitat que impedeix un nou nosaltres», amb participació d'entitats que denuncien situacions d'hostilitat cap als migrants	25/01/2023	19:00	Parròquia de Sant Pau del Camp (Carrer de Sant Pau, 99 - 08001 Barcelona)
Cinefòrum / Comunitat Italiana	Visionat de la pel·lícula <i>The Chosen</i> , amb col·loqui posterior	26/01/2023	20:30	Cinemes Verdi (Carrer de Verdi, 32 - 08012 Barcelona)
Diàleg Interreligiós / Arxiprestat Rambla-Poble-sec	Xerrada-col·loqui: «Els trets més importants del Judaisme», a càrrec de Irene Muzás	28/01/2023	17:30 - 19:00	Parròquia de Sant Pau del Camp (Carrer de Sant Pau, 99 - 08001 Barcelona)
Litúrgia bizantina / Parròquia Greco-catòlica ucraïnesa	Celebració de l'Església Greco-catòlica ucraïnesa amb explicacions simultànies	29/01/2023	10:00	Parròquia de Sant Josep, Santa Mònica i Sant Josafat (La Rambla, 9 - 08002 Barcelona)
Festival de Música i Dansa / Parròquia de la M. D. de Betlem	«Diverses cultures i una Fe», actuacions musicals i de dansa de les comunitats de la parròquia (brasiler, portuguesa, filipina i llatina)	29/01/2023	20:00	Parròquia de la Mare de Déu de Betlem (Carrer del Carme, 2 - 08001 Barcelona)
Cinefòrum / Càritas Diocesana de Barcelona	Visionat de la pel·lícula <i>O los tres o ninguno</i>	30/01/2023	10:00 - 13:00	Casal Cívic i Comunitari de Badalona (Carrer de Solsona, 22 - 08914 Badalona)
Conferència sobre Interculturalitat a l'Àfrica / Col·lectiu de Capellans Africans	«Nutrició i salut espiritual africana. ¿Com envellir amb bona salut i enfortir la teva espiritualitat a través de l'alimentació?»	01/02/2023	16:00 - 17:30	Cristianisme i Justícia (Carrer de Roger de Llúria, 13 - 08010 Barcelona)
Taula d'Hospitalitat / Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Migrants	Taula rodona: «Una hospitalitat que crea un nou nosaltres», amb participació d'entitats amb projectes d'Acollida	01/02/2023	19:00	Parròquia de Santa Anna (Carrer de Santa Anna, 29 - 08002 Barcelona)
Cinefòrum / Càritas Diocesana de Barcelona	Visionat de la pel·lícula <i>Adú</i> , amb col·loqui posterior conduït per Antoni Nello	03/02/2023	11:00 - 14:00	Espai Polivalent Santa Maria Magdalena (Carrer Llopi, 9 - 08042 Barcelona)
Cinefòrum / Càritas Diocesana de Barcelona	Visionat de la pel·lícula <i>El médico africano</i> , amb col·loqui posterior	03/02/2023	11:00 - 14:00	Espai Polivalent Escola Oberta de l'Hospitalet (Carrer Floridablanca, 39 - 08906 l'Hospitalet de Llobregat)
Xerrada-col·loqui / Comunitat Italiana	«Jesús, maestro de comunicación», a càrrec de Simone Belli	03/02/2023	19:00	Llibreria Paulines (Ronda de Sant Pere, 19 - 08010 Barcelona)
Concert i Degustació / Comunitat Guineoecuatorialiana	Mostra de tradicions africanes	05/02/2023	16:00	Parròquia de Santa Eulàlia Provençana (Carrer Santa Eulàlia, 203 - 08902 l'Hospitalet de Llobregat)
Roda de Premsa / Secretariat pels Marginats	Presentació del Directori d'Entitats d'Acció Social de l'Església de Barcelona	08/02/2023	12:00	Parròquia de Sant Pau del Camp (Carrer de Sant Pau, 99 - 08001 Barcelona)
Conferència sobre Interculturalitat a l'Àfrica / Col·lectiu de Capellans Africans	«El Gest Kongo»	08/02/2023	16:00 - 17:30	Cristianisme i Justícia (Carrer de Roger de Llúria, 13 - 08010 Barcelona)
Plantada pels Refugiats / Col·lectiu Plantada Refugiats	Concentració de 20 minuts en silenci amb desplegament de pancarta en favor de les persones refugiades	08/02/2023	20:00	Davant del Palau Episcopal (Plaça Nova, 1 - 08002 Barcelona)
Vetlla de Pregària / Secretariat pels Marginats	Acte amb motiu de la Jornada contra el Tràfic de Persones	09/02/2023	19:00	Parròquia de Sant Pau del Camp (Carrer de Sant Pau, 99 - 08001 Barcelona)
Diàleg Interreligiós / Arxiprestat Rambla-Poble-sec	Xerrada-col·loqui: «Els trets més importants de l'Islam», a càrrec de Mouna Mechaal	11/02/2023	17:30 - 19:00	Parròquia de Sant Pau del Camp (Carrer de Sant Pau, 99 - 08001 Barcelona)
Mostra Poesia / Parròquia del Bon Pastor	I Mostra de Poesia intercultural del Bon Pastor	11/02/2023	11:00 - 13:00	Parròquia del Bon Pastor (Pg. d'Enric Sanchis, 2 - 08030 Barcelona)
Missa intercultural / Caminem junts en la diversitat	Missa a càrrec de les diferents comunitats d'origen estranger de l'Església de Barcelona	12/02/2023	18:00	Basílica de Santa Maria del Mar (Plaça de Santa Maria, 1 - 08003 Barcelona)
Cinefòrum / Càritas Diocesana de Barcelona	Visionat de la pel·lícula <i>Dios mío, ¿pero qué te hemos hecho?</i> , amb col·loqui posterior	17/02/2023	11:00 - 14:00	Espai Polivalent Escola Oberta de l'Hospitalet (Carrer Floridablanca, 39 - 08906 l'Hospitalet de Llobregat)